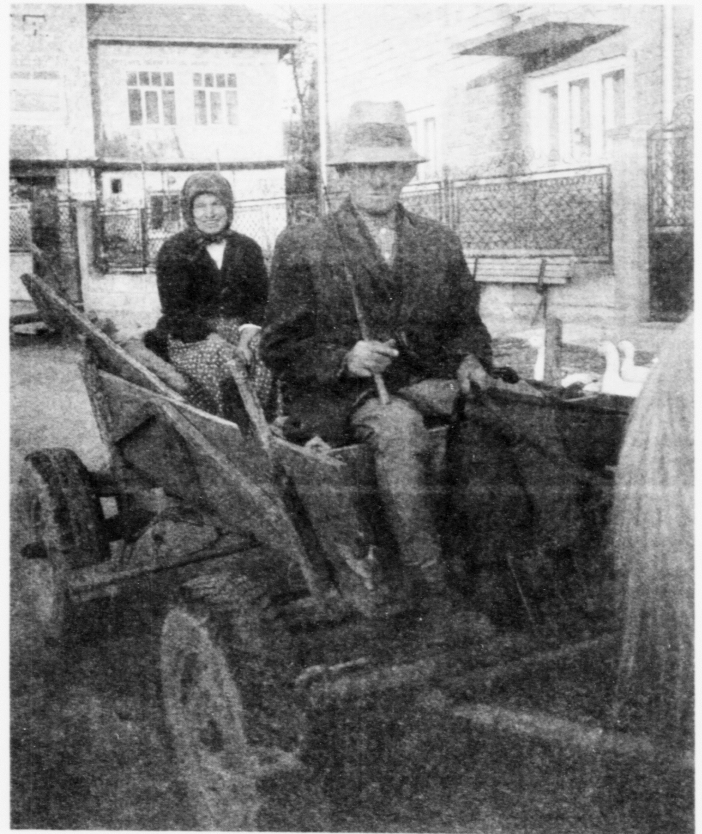

Hin europeiski Idi Amin

Ceausescu undir risaætlanina um oyðing av rumensku bygðunum — Ein skelkandi europeisk versión av sorgarleikinum í Kambodju

Rumenski leiðarin Ceausescu tykist nú av álavara vera farin undir eina 16 ára gamla ætlan um at leggja helmingin av øllum bygðunum í Rumenia í oyði og flyta hundrættisundtals smábøndur og bygðafólk til stórbýrnar. Heimurin hevur vítað um hesa ætlan rættiliga leingi, tí hon varð fyrst kunngjørd alment 1973. Fyri umleið ári síðani, tann 29. apríl í 1988, kunngjórði Ceausescu í eini røðu, at ætlanin skuldi vera liðug áðrenn ár 2000.

MODERNISERING
Sambært hesi stórvingnu ætlan um modernisering av Rumeniu, sum tað eitur alment, skulu um 10 ár bert vera uml. 6.600 bygdir eftir av teimum 13.123 sum eru í Rumenia. Ongin veit rættiliga, hvi Ceausescu og tann rumenski kommunistaflokkurin leggja doyðin á at flyta fólk burtur úr bygðunum og oyða tær. Ongin itøkilig endamál við hesi ætlan eru alment komin fram. Ein av orsökunum sigst to at vera

úr útlondum

søkunum sigst to at vera tann, at stjórnin vil vaksa um landbúnaðarlendini. Ein rumenskur verkfrøðingur segði í eini samrøðu við v-ruopeiskt blað, at oyðingin av bygðunum bert fer at geva nøkur fí prosent afturat tí veltandi heildarlendinum. Hendan »modernisering« av Rumeniu fer harafturi móti fullkomiliga at taka livsgrundarlagið burtur frá rumensku smábøndunum og úttan íva at elva til nógv størri matværotrot í stórbýunum. Størsti parturin av innanlands framleiðsluni av kjóti og grønmeti verður utfluttur og peningurin brúktur til at gjalda avdrag av tí risavaksnu úttanlands-skuldini.

POLITISKT ENDAMÁL
Endamálini hjá Ceausescu, ið er ein harðkók-aður stalinistur og hevur verið nendur »hin europeiski Idi Amin«, er úttan íva eisini politiskt. Teir

seinastu av sjálvstöðugu monnunum eru í bygðunum — sama slag av fólkum, sum undir Stalin num — sama slag av fólkum, sum undir Stalin vorðu dripnir naðileyst í milliónatali ella ríknir út í siberisku oyðimarkirnar fyrri at frýsta og svøltu í hel. Verða rumensku kullakarnir fluttir til býrnar verður lættari at beina fyrri seinastu leivdunum av kapitalismu í Rumeniu.

Oyðingin av rumensku provinsunum fer at raka minnilutabólkarnar í landinum serliga meint. Í Rumeniu eru 2 mió. ungarrar og uml. 200.000 tyskarar. Minnilutabólkarnir eru antin í meiriluta á bygð ella ein stórir partur av íbúgvum. Minnilutafólkini hava traditonelt fingist við landbrúk, meðan rumenararnir bugva í stórbýunum og arbeíða í lett- og tungaðnaðunum.

Í framtíðini, tá ið tey flestu minnilutafólkini eru flutt burtur, fara bert rumenarar at taka sær av landbúnaðinum.

málinum og mentanini hjá minnilutabólkunum. Teir flestu ungarrarnir eisini ein höttan imóti málinum og mentanini hjá minnilutabólkunum. Teir flestu ungarrarnir bugva í landspartinum Transylvanuu. Almennu álopini á teira serligu eyðkenni og mentan byrjaðu seinast í 70-árunum, tá ið m.a. elligamlar ungarskar bygdir fingur rumensk nøvn og bannað varð at nýta ungarsku staðanøvnini. Transylvanuu var leingi partur av Ungarn, men Rumenia fekk hann aftur aftaná seinna heimsbardaga.

Á øðrum samfelagsøkjunum verður støðan hjá minnilutabólkunum alamt ringari. Nógvar færri bókur og avisir á teirra egna máli koma út og tað verður truplari fyrri tey at fáa betri arbeíði. Tað kann vera beinleiðis vandamikil at verja

áhugamálini hjá hesum bólkum. Í Udvarhely varð kendur og virdur katolskur prestur dripin av rumensku lögreluni fyrri at hava í eini prædiku vart nir flyggja til Ungarn men tyskararnir verða keyptir av v-tysku stjórnarar royna í dag at sleppa sær úr Rumeniu. Ungarnir flyggja til Ungarn men tyskararnir verða keyptir av v-tysku stjórnini. Stjórnin hjá Ceausescu fær uml. 40.000 dkr. pr. einstakling.

MÓTSTØÐAN VEKSUR
Í desember seinasta ár høvdu bert tær bygdir í námunda við Bukarest verið oyddar og fólkini flutt burtur. Mótstöðan móti Ceausescu-ætlanini veksur alsamt kring heim. Ungarskir leiðarar hava týðuliga sipað til sálarligu trupulleikarnar hjá Ceausescu-hann sigst m.a. at liða undir stórlátisørskapi, og teir hava eisini upplýst, at hann er sjúkur av krabbameini. Sjálvt um Ceausescu ger landsmonnum sínum tann beina at geva skarv.

